

ved etableres; thi jeg veed nok, at Noget, som jeg maa kalde Skin af Lighed, skuffer meget den almindelige Betragtning i saa Henseende. Men jeg tør troe, at det kun er et Skin. Thi vel kan der i et Dieblis synes at være en større Lighed, naar man siger, at ikke blot Odense Commune, men alle Communer skulle faae den samme Ret. Men det er jo vel at mærke den samme Ret med Hensyn til det samme Etablissement og intet andet, medens det er aabenbart, at $\frac{1}{10}$ af Landets Communer egentlig ikke have eller kunne have nogen Interesse derfor. Det er altsaa en Lighed af den Art, hvorved den samme Ting efter Ordene bevilges for alle Landets Communer, men med den lille Bitanke, at de 900 Communer rimeligviis ikke ville have den mindste Nytte deraf, men at den for det ene Hundrede kan blive af høieste Vigtighed. Men dette Skin af Lighed er jo virkelig Ulighed, og dog maae de andre Communer og private Folk, som ikke kunne have nogen Nytte af det, om man ogsaa vilde udvide Ligheden til dem i disse samme Anliggender, dog maae de ligesfuldt under den Forudsætning, at Ligheden er hændet, bære deres Deel i den større Byrde, som kommer paa de skatteydende Borgere ved, at saadan Begunstigelse indrømmes. Jeg tør derimod tillade mig at yttre, at der efter min Forestilling er Noget, der hedder virkelig Lighed, som ogsaa skal hævdes i deslige Forhold; men at den er at søge paa et ganske andet Sted og paa en ganske anden Maade. Den er nemlig ikke at søge deri, at man holder fast ved denne ene Gjenstand, altsaa her f. E. Gasledningsapparatet eller hvad det nu forvrigt er, og siger, at med Hensyn til den Gjenstand giver man en Begunstigelse for alle Communer, hvorved der, som sagt, bliver den lille Hage, at det kan ikke være til Trøst eller Glæde for de allerfleste af dem. Men den bestaaer deri, at, hvergang en Commune, stor eller lille, her i Landet, ligesom nu Odense Commune, viser, at det er dens Alvor, bestemt, snart og kraftigt at tilegne sig nogle her ikke før benyttede, særdeles vigtige og derhos kostbare udenlandsske industrielle Fremskridt og Anstalter, som forvrigt kunne tænkes, om de udbredes, at ville blive velgjørende for Landet i

det Hele, og den gjør virkelige Skridt i saa Henseende, saa er Lovgivningsmagten meget villig til, ogsaa paa lignende Maade at komme den imøde. Det tillader idetmindste jeg mig at anfæe for en virkelig Lighed. Den vil rigtignok have den Bestaenhed, at man i de enkelte Aar kan sige, at der bestaaer en tilsyneladende Ulighed, idet maastee 2 eller 3 Communer have deslige Privilegier, medens de andre ikke have dem. Men den vil, saasnart man tænker sig den fordeelt paa et længere Tidrum og under en stadig Udvikling af det communale og industrielle Liv i vort Fædreland, føre det med sig, at mange Communer, snart paa et, snart paa et andet Sted, ville vaagne til Bevidsthed om, at der er Noget, som de isærdeleshed ere faldede til at tilegne sig af Tidens store industrielle Fremskridt. Og saa ville de, naar de stille sig i Spidsen for et saadant Foretagende, faae den billige Begunstigelse, som efter min Mening tilkommer dem. Jeg tør nemlig mene, at det er en af Hovedbetingelserne for virkelig Forstand paa og Burdering af industriel Udvikling, at man lægger Mærke til, at den i høieste Grad er individuel, og at det da kun kan ventes at blive til Noget i saa Henseende, naar man husker paa, at den ene Commune skal, vil og maa i industrielle Foretagender gaae en ganske anden Vej end den anden; at de to store Betingelser for industriel Udvikling, nemlig de givne Naturforhold og den Aandsretning, som er tilstede paa ethvert Sted, nuancere denne Udvikling paa høist mangfoldige Maader, selv i et Land og hos et Folk, der i det Hele taget synes at have saa stort Fællesskab og Lighed som vort Fædreland og vort Folk, og at som Følge deraf Ligheden da først er tilstede, naar den lovgivende Magt i sin Tid kommer enhver saadan kraftig Stræben efter at udføre befrugtende industrielle Foretagender, som hidtil ikke have været tilstede i Landet, imøde der, hvor den gjør sig gjældende i en Commune i vort Fædreland, som giver Pant paa og Visshed for, at det er dens Alvor at føre et saadant Foretagende igjennem.

Efter denne Udvikling, om hvis Rigtighed jeg er overbevist, uagtet jeg maa beklage, at da jeg ikke er vant til at tale om industrielle Forhold og Gjenstande, har jeg maastee ikke